

туй време, когато прикрития пхтъ се намиралъ вече въ властта на обсаждавшитѣ, послѣднитѣ снели обсадата и отстѣпили заедно съ главнитѣ сили на русската армия въ Полша.

Шведскитѣ войски, блокирани въ началото на годината въ околноститѣ на Щралзундъ отъ корпуса на Дона, само тогава можали да почнатъ военнитѣ дѣйствия, когато Фридрихъ повикалъ този корпусъ при Одеръ противъ руската армия. Въ юний шведския генералъ Хамилтонъ, имайки прѣдъ видъ да се сближи съ руската армия, влѣзълъ, съ не по вече отъ 8.000 шведски войски, въ Бранденбургия и успѣлъ да заеме значително пространство отъ страната и да дойде до Фербеллинъ. Но лошото устройство на корпуса му, недостатъка на магазини, храна, снаряди и проч. и неоснователнитѣ заповѣди

на шведския сенатъ, който управлявалъ военнитѣ дѣйствия отъ Стокхолмъ, били причина за крайната бавностъ на движенията, за несвързанността, неважността и за несполуката на всичкитѣ дѣйствия и прѣдприятия на Хамилтона. Като се боялъ обаче за Берлинъ, Фридрихъ испратилъ Веделя съ 6.000 души въ Бранденбургия, и Ведель скоро принудилъ Хамилтона да отстѣпи задъ р. Укеръ. Когато Дона и Ведель били повикани въ Саксония, противъ шведитѣ останалъ съ 6.000 души Мантейфелъ, който, при всичката слабостъ на силитѣ си, принудилъ шведитѣ да отстѣпятъ къмъ Анкламъ. Най послѣ, слѣдъ възвръщанieto войскитѣ на Дона въ Померания, Латинхаузенъ, който замѣстилъ Хамилтона, съвсѣмъ отстѣпилъ къмъ Щралзундъ и заелъ на островъ Рюгенъ зимни квартири.

## § 61.

Дѣйствията въ Вестфалия и на долний Рейнъ.

Движението на брауншвейгския херцогъ на лѣвата страна на долний Рейнъ.

✓ Боя при Клостеркампъ. — Сражението при Крефелдтъ (на 23 юний).

На долний Рейнъ, прѣзъ априлий и май, и двѣтѣ страни се готвили за подновяване на военнитѣ дѣйствия, като заемали между това слѣдующето расположение: армията на Клермонъ-Кондѣ (около 60.000 души) на лѣвата страна на долний Рейнъ, въ херцогството Клеве и Юлихъ, въ австрийския Хелдернъ и въ келнското курфюрство; армията на Субиза (около 25.000 души) — задъ рѣката Ланъ, а съюзната ханноверска армия (която имала около 30.000 души въ полето и около 20.000 по гарнизонитѣ) — между Кёсфелдтъ, Мюнстеръ и р. Липпе.

Прикритието на Вестфалия и Хессенъ-Кассель, което по-вече съотвѣтствувало на силата и назначението на съюзната армия, заедно съ това било и по важно. Но тъй като

версайлския кабинетъ прѣдполагалъ като усили армията на Субиза, да я испрати въ Бохемия, то Фридрихъ и склонилъ брауншвейгския херцогъ да прѣнесе военнитѣ дѣйствия на лѣвата страна на Рейнъ. Вслѣдствие на това, брауншвейгския херцогъ рѣшилъ да прѣмине прѣзъ долний Рейнъ на края на лѣвото крило на армията на Клермонъ-Кондѣ и да тика послѣдния нагорѣ по лѣвия брѣгъ на Рейнъ. Този планъ билъ много смѣлъ и даже рискованъ, тъй като армията на Субиза, ако би тръгнала надолу по дѣсната страна на Рейнъ, можала да заеме Хессенъ — Кассель и Вестфалия, да завладѣе въ тѣхъ магазинитѣ на ханноверската армия и да ѝ отрѣже отстѣпленieto. Но по лошото устройство на французската армия, растѣгнатото ѝ рас-